

2009-01-27

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Skrivelse av Stefan Nilsson (mp) och Marion Sundqvist (mp) om hbt-perspektiv inom socialtjänsten

Socialstyrelsen publicerade 2004 en rapport där man granskar hur homo- och bisexuella bemöts i socialtjänsten. Det är i många delar skrämmande läsning om osynliggörande, kränkande kommentarer, diskriminerande särbehandling och överproblematisering. Det kan handla om personer som inte ges skydd trots att de utsätts för våld i samkönade relationer eller par som nekas familjerådgivning därför att de är av samma kön. Det kan också handla om socialsekreterare som har svårt att acceptera klientens sexuella läggning, som inte vill tro på att två personer av samma kön som lever ihop kan vara ett par, som uttrycker sig på ett heteronormativt sätt (heteronormen = antagandet att alla är heterosexuella och att det är det önskvärda sättet att leva) eller som gör den sexuella läggningen till ett problem för en person som inte ser det så. Det är då inte konstigt att många inte vågar vara öppna med sin sexuella läggning eller könsidentitet i sina kontakter med socialtjänsten. I många fall är det inte heller relevant, men vissa insatser kan bli missriktade om klienten felaktigt förutsätts vara heterosexuell.

Samtidigt vet vi för lite om hur det är att vara hbt-person (homosexuell, bisexuell eller transperson) i Stockholm idag. En studie från Folkhälsoinstitutet visar att en större andel hbt-personer mår dåligt än heterosexuella, och en vanligt förekommande orsak är utsatthet för diskriminering och trakasserier. Hbt-personer använder mer droger och självmordsfrekvensen är högre. Det beror framför allt på samhället som stigmatiserar hbt-personer och därmed orsakar sämre livsvillkor. Mer kunskap behövs, både om hbt-personers hälsa och om majoritetssamhällets stigmatiserande strukturer, för att åstadkomma förändring. Inte minst unga hbt-personers situation kräver särskild uppmärksamhet. Ungdomar lever i en verklighet som är hårt styrd av heteronormen och många hbt-ungdomar vittnar om uppväxten som en lång tid av tystnad. Socialtjänsten behöver kunskap om unga hbt-personers situation och alltid ha ett hbt-perspektiv vid till exempel en familjekonflikt.

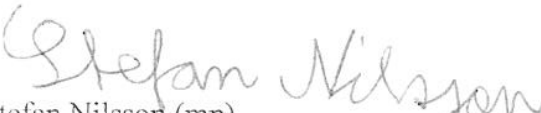
Därför behövs en kartläggning av hur socialtjänsten i Stockholm hanterar frågor om sexuell läggning och könsidentitet. Är rutiner och policies utformade för att passa alla klienter, oavsett sexuell läggning och könsidentitet? Hur är bemötandet från enskilda handläggare? En handlingsplan för en hbt-vänlig socialtjänst behöver tas fram. Övergripande kunskap inhämtas genom att lägga till ett hbt-perspektiv i Stockholmsenkäten, trygghetsmätningen samt till forskningen som sker inom ramen för Preventionscentrum. Att slippa mötas av fördomar är i grunden en del av den mänskliga rättigheten att kunna leva öppet som homo- eller bisexuell eller transperson.

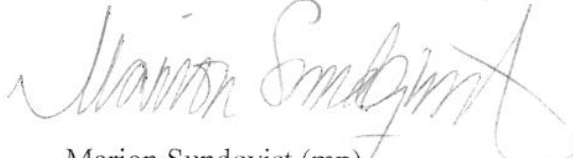
Behovet av mötesplatser där hbt-ungdomar kan vara sig själva och möta andra i liknande livssituationer är stort. I Stockholm finns bara en organiserad mötesplats för hbt-ungdomar, *Egalia* som drivs av den ideella föreningen RFSL Stockholm och har öppet två kvällar i veckan. På Egalia kan hbt-ungdomar ta "en paus i heterokaoset" och vara precis som de vill utan heteronormer som styr. Mötesplatsen och aktiviteterna är gratis att besöka och RFSL Stockholm har anställt en fritidsledare som finns där för ungdomarna.

Ett hatbrott med homofobiskt motiv är ett brott som begås för att förövaren identifierar offret som homo- eller bisexuell eller transperson. Hatbrott med homofobiska motiv har ökat den senaste tioårsperioden. Det är viktigt att socialtjänsten förstår problematiken bakom hatbrott och vad man kan göra för att känna igen ett hatbrott och agera därefter. Därför måste Socialtjänstförvaltningen ta fram en handlingsplan mot hatbrott som inkluderar kunskap om homofobiska motiv och se till att den implementeras i berörda verksamheter i staden.

Vi föreslår:

1. att en kartläggning genomförs för att finna rutiner och policies som kan användas till att utveckla en handlingsplan för hbt-vänlig socialtjänst
2. att socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen genomför obligatorisk kompetensutveckling för personal och politiker om hbt och heteronormativitet
3. att ett hbt-perspektiv läggs till i Stockholmsenkäten för att få statistiskt underlag kring hbt-personers riskbeteende
4. att ett hbt-perspektiv läggs till i trygghetsmätningen
5. att forskning med hbt-perspektiv initieras inom ramen för Preventionscentrum
6. att förutsättningarna förbättras för stöd till ungdomsmötesplatser med hbt-inriktning
7. att en handlingsplan mot hatbrott med homofobiska och rasistiska motiv utvecklas

Stefan Nilsson (mp)

Marion Sundqvist (mp)